

Nye regler for økologisk landbruk i EU

Fra 24. august 1999 gjelder nye regler for økologisk husdyrhold i EU. Selv om regelverket ikke gjelder i Norge, må vi regne med at det vil sette sterkt preg på utarbeidelsen av nye regler her i landet. Artikkelen gir en oversikt over de viktigste forandringene.

Økologisk løsdriftsfjøs med talle i Danmark

Matthias Koesling, Midtnorsk Økoring, tekst og foto

1. Generelle prinsipper

Genteknisk modifiserte organismer (GMO'er) og produkter avlet av GMO'er er ikke i overensstemmelse med de økologiske produksjonsmetoder.

2. Omlegging

Omleggingsperioden for de fleste vekstene er to år. For dyr varierer omleggingsperioden fra 6 uker for fjærfe til eggproduksjon til 12 måneder for storfe til kjøttproduksjon. Når hele produksjonen på en gard legges om samtidig, reduseres den samlede omleggingsperioden til to år.

3. Fôr

Fôr fra omleggingsperioden (kar-entid) kan brukes opp til gjennomsnittlig 30% av fôrplanen. Er fôret fra egen gård kan det brukes opp til 60%.

Fôring av unge pattedyr skal baseres på naturlig melk. Perioden med melk er minst 3 måneder for storfe og hest, 45 dager for sau og geit og 40 dager for svin.

Medlemsstatene utpeker arealer for seasonal beiting i fjellregioner, der dyrene kan beite uten at det berører regelverket for økologisk fôring. For planteetende dyr skal minst 60% av tørrstoffet i den daglige rasjonen bestå av frisk, tørket eller ensilert grovfôr. Kontrollmyndighetene kan tillate at prosentdelen settes ned til 50% for dyr i melkeproduksjonen i maksimalt tre måneder i begynnelsen av laktasjonen.

Bare i en overgangsperiode av seks år kan det brukes maksimalt 10% ikke-økologisk fôr for planteetere og 20% for andre dyrearter, når økologisk fôr ikke kan skaffes. Andelen beregnes på årsbasis som en prosentdel av tørrstoffinnholdet i fôret av jordbruksproduksjonen. I den daglige rasjonen, unntatt beiteperioder, kan det brukes opp til

25% av tørrstoffinnholdet ikke økologisk fôr. På grunn av usedvanlige værforhold kan myndigheten tillate en høyere prosentdel i en begrenset periode.

4. Behandling av veterinær

Når det brukes veterinære legemidler skal en bruke fytoterapeutiske midler (f.eks. plante-ekstrakter, essenser), homøopatiske midler, sporelementer og noen andre spesifiserte produkter. Under dyrelegens ansvar kan det brukes allopatiske (den vanlige medisinske metode) veterinærlegemidler eller antibiotika produsert ved kjemisk syntese: forebyggende behandling med disse midlene er forbudt.

Hvis et dyr behandles mer enn to eller maksimalt tre ganger med allopatiske veterinærlegemidler eller antibiotika innenfor et år, kan verken dyr eller produkter av dyret selges som økologiske og dyret må gjennomgå omleggingsperioden. Unntatt fra denne regelen er vaksinasjoner, parasittbehandling og obligatoriske behandlinger.

5. Oppalspraksis

Det er forbudt å binde dyr med halsbånd. Det kan gis dispensasjon i begrensede perioder for enkelt dyr på grunn av dyrenes sikkerhet eller velferd. Unntatt fra denne regelen fram til år 2010 er storfe i eksisterende fjøs, hvis dyrene får mulighet til å bevege seg regelmessig, får godt strø og individuell pasning. Er det ikke mulig på små bedrifter (ikke nærmere spesifisert) å holde storfe i grupper, kan dyrene bindes, hvis de får adgang til grasarealer eller utendørs luftegård minst to ganger i uken.

6. Husdyrgjødsel

Per dekar jordbruksareal i drift skal det ikke brukes mer enn 17 kg nitrogen per år fra husdyr. Om nødvendig må husdyrproduksjonen reduseres eller det må inngås samarbeid med andre gårder for å sprede gjødsel.

7. Luftegård og fjøs

Pattedyr

Alle pattedyr skal ha adgang til grasarealer eller luftegårder i fri luft, når deres fysiske kondisjon,

veiforholdene og jordens tilstand tillater det. Planteetere skal ha adgang til grasarealer, så fremst forholdene tillater det.*

Når planteetere har adgang til grasarealer i beiteperioden, og når vinterfôringsperioden gir dyrene mulighet for å bevege seg fritt, er det ikke påkrevd at de skal ha tilgang til luftegård.

Minst halvparten av det samlede gulvareal i et fjøs skal være fast, dvs. ikke spalte- eller strekkmetallgulv. Ligge-/hvileplassen skal være bekvem, ren, tørr, med tilstrekkelig tørr strø; den kan ikke ha spaltegulv.

Oppstalling av kalver i enkeltboks, som er over ei uke gamle, er forbudt.

Purker skal holdes i grupper unntatt den siste drektighetsperioden og i dieperioden. Pattegrisene skal ikke holdes i flat-dekks eller pattegrisboks. Dyrene skal kunne gjødsle og rote i luftearalene.

Fjærfe

Fjærfe skal holdes under frilandsbetingelser og skal ikke holdes i bur. Minst en tredjedel av gulvarealet i et fjøs skal være fast og være dekket med halm, strø, sand eller torv. Det skal være tilstrekkelig med sittepinner.*

Fjærfe skal ha adgang til en hønsegård i fri luft, når værforholdene tillater det. Hønsegården skal være dekket av vegetasjon, gi rimelig ly og gi dyrene lett adgang til et tilstrekkelig antall drikke- og spisekar.*

Generelle unntak for fjøs

For alle regler som er markert med * kan medlemsstatene tillate en overgangsperiode som utløper den 31. desember 2010. Dette gjelder fjøs som allerede eksisterer og som drives i henhold til eksisterende nasjonale økologiske regler.

Vil du vite mer om det nye EU-øko-husdyrregelverket, kan du finne det på internett (<http://ecoweb.dk/fakta.htm>). Hvis du ikke har tilgang til internett kan kanskje folkebiblioteket eller din nærmeste økoring hjelpe deg.